

Kuntien ja elinkeinoelämän yhteistyö

Ratkaisuja & ideoita

Venla Riekkinen, suunnittelija
Suomen ympäristökeskus SYKE
Hinku-kevätpäivä 27.4.2021

Esityksen sisältö

- ▶ **Miksi yritysysteistyöhön kannattaa panostaa?**
- ▶ **Miten yritysysteistyötä kannattaisi edistää?**
 - ▶ Esimerkkejä Hinku-kunnista
 - ▶ Äskettäin rahoitettuja hankkeita
- ▶ **Pohdittavaa iltapäivän hanke-ideointia varten**
- ▶ Taustana [Hinku-haastattelututkimus kuntien ilmastotyöstä](#) sekä [Fisu-verkoston Reivi-hankkeen tulokset & materiaalit](#)

Yritykset mukaan kunnan ilmastotyöhön

- Kunnat ovat avainasemassa ilmastonmuutoksen torjunnassa.
- Kuntaorganisaatio pystyy vaikuttamaan omaan ja liikelaitoksiensa kulutukseen ja toimintaan, mutta koska **kuntaorganisaation aiheuttamat päästöt ovat yleensä alle 10 % kunnan alueen päästöistä kaikkiaan, vaikuttavimmat teot saadaan aikaan kunnan alueella toimivien yritysten ja kuntalaisten keskuudessa.**
 - Siirtyminen kohti vähähiilisiä yhdyskuntia vaatii muutoksia kuntien energiantuotantoon, teollisuuteen, liikenteeseen ja asumiseen, joissa pääosa päästöistä syntyy. Kaikilla kunnan toimialoilla tehdään joka päivä päätöksiä, joilla on ilmastovaikutuksia.
 - Yhteistyö ja kunnan alueella toimivien yritysten ilmastotyön mahdollistaminen sekä vauhdittaminen ovat kunnan kannalta keskeisiä ilmastotyön muotoja.
- Kunnat mahdollistavat isojen kansainvälisten ilmastotavoitteiden konkretisoimisen todellisiksi teoiksi ja osaksi kuntalaisten ja yritysten arkea.
 - Kuntalaki, ilmastolaki, EU:n tavoitteet

Ilmastotyön hyödyt yritykselle

1

Taloudellisia säästöjä

2

Kilpailuetua

3

Vastuullisuutta ja brändietua

4

Yhteistyöverkosto

Kunta mahdollistaa yhteistyön

Ilmastonmuutoksen selittäminen vaatii systeemistä muutosta, yhteistyötä sekä tietoa päätöksenteon tueksi.

- Vähähiilisyttä tavoiteltaessa, tarvitaan muutosta yhteiskunnan rakenteisiin, talouteen, teknologiaan sekä elämäntapoihin. Ratkaisut ovat usein monimutkaisia, vaativat muutosta ja yhteistyötä eri toimijoiden välillä sekä syntyvät usein verkostoissa.
- Ilmastovaikutusten arviointi kehitty jatkuvasti ja ajantasaisen tiedon saaminen on haaste monelle toimijalle.

Kuntaorganisaatio pystyy sekä luomaan yhteistyöverkostoja eri yritysten ja kuntalaisten välille että tarjoamaan keskitetysti tietoa ja hyviä käytäntöjä ilmastotyön tueksi.

- Kunnissa tehdään paljon ilmastoon vaikuttavia päätöksiä useilla eri tasoilla ja kunta on luonnollinen väylä yhteistyön mahdollistajana.

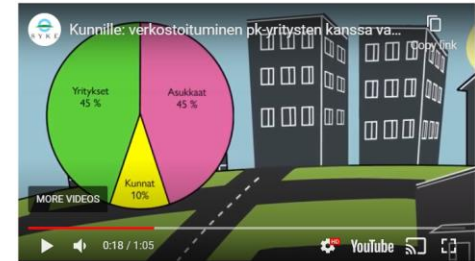
REIVI-hankkeen tuotokset käyttöön

Löytyy osoitteesta hiilineutraalisuomi.fi/yritysyhteistyö

- ▶ Kattava materiaali sekä kunnille että yrityksille
- ▶ Haasteita, ratkaisuja, toimintamalli yhteistyölle
- ▶ Valmiit materiaalit vapaasti hyödynnettävissä

Kunnille, 1.06 min

Seitsemän askelta toimivan yhteistyömallin rakentamiseen

Toimintamalli voi perustua yhteistyöhön, verkostoon tai kumppanuuteen

Yrityksille, 45 sek.

Mitkä ovat ilmastoyhteistyön haasteita?

Kunnaksi - Aikataulu yhteistyön toteuttamiseen - Osa kunnasta on kiinnostunut - Keskustelu on ollut vaikeaa - Tavoitteet eivät ole selviä - Yhteistyö on ollut vaikeaa	Resurssien puute - Kunnan resurssit eivät riitä - Kunnan talous ei ole riittävä - Kunnan henkilöstö ei ole riittävä	Yhteistyö ja tiedon vaihtaminen - Yhteistyö on ollut vaikeaa - Tiedon vaihtaminen on ollut vaikeaa - Yhteistyö on ollut vaikeaa	Yhteistyön edellytykset - Yhteistyö on ollut vaikeaa - Yhteistyö on ollut vaikeaa - Yhteistyö on ollut vaikeaa	Yhteistyön edellytykset - Yhteistyö on ollut vaikeaa - Yhteistyö on ollut vaikeaa - Yhteistyö on ollut vaikeaa
--	---	---	--	--

Tavoite

Määritellään kunnalle ja mukaan lähteville yrityksille tavoitteet

Toiminta-ajat

Määritellään, miten tavoitteisiin päästään

Rakenne

Päätetään, miten yhteistyö organisoidaan

Vastuut

Päätetään, kuka ottaa vastuun toiminnan käynnistämisestä ja ylläpidosta

Rahoitus

Ratkaistaan, miten toiminta rahoitetaan

Työvälineet

Tarjotaan yrityksille tietoa tarjolla olevista työkaluista ja palveluista

Tietopohja

Varmistetaan riittävä ja monipuolinen asiantuntemus

Koottu mm. työkaluja yritysten ilmastotyön avuksi

Löytyy hiilineutraalisuomi.fi/yritysyhteistyö > Yritykset > Työkalut

► Kunnat

► Yritykset

► Motivointi ja tavoitteen määrittely

► Yhteistyö ja rahoitus

► Työkalut

► Seuranta ja vaikuttavuus

► Viestintä

► Kalvat, tallenteet ja animaatiot

Työkaluja kuntien ja yritysten ilmasto- ja kiertotaloustyöhön

LCA-pohjaiset työkalut (elinkaaren aikaiset ilmastovaikutukset)

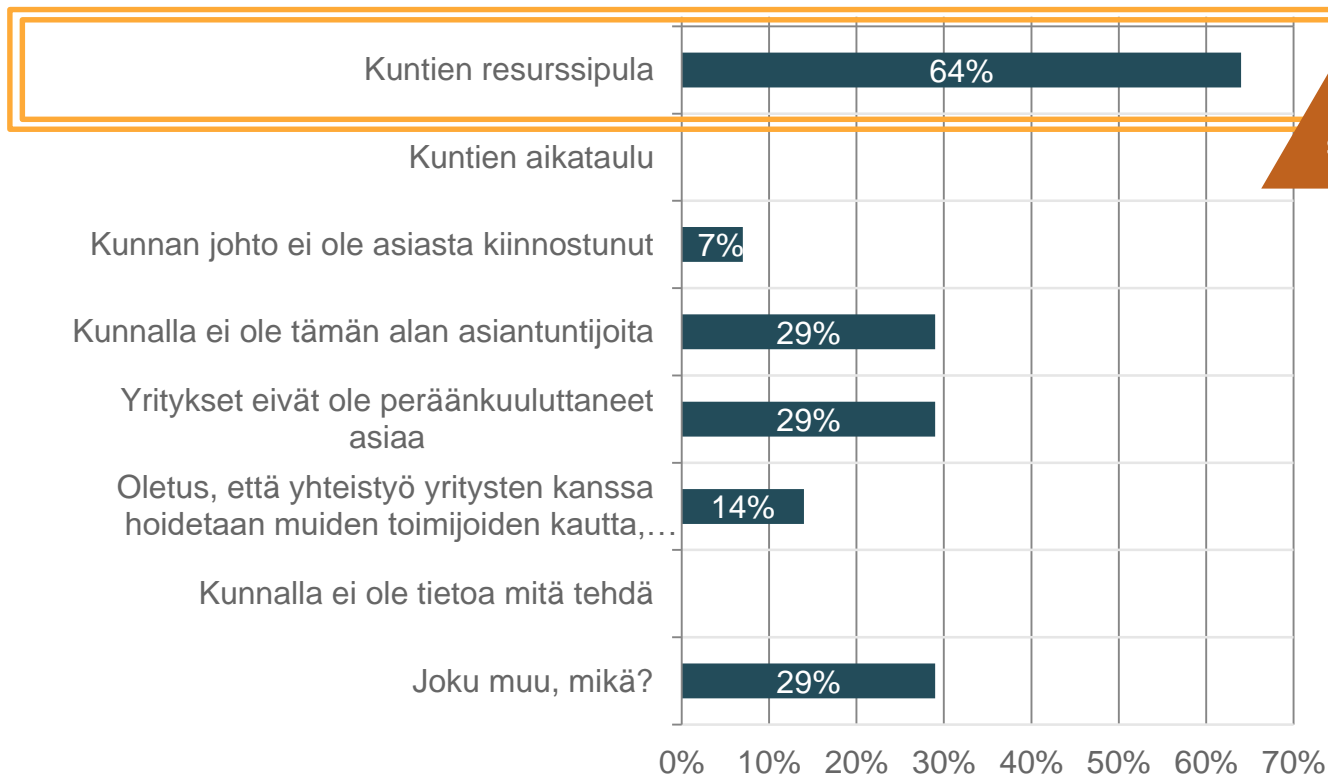
Työkalu	Kuvaus	Hyödyt	Lisä tietoa	Alkava työ	Vakiintunut työ
Hiilijalanjälki	Hiilijalanjälki kuvaa tuotteen tai tekemisen kuormittavuutta ilmastolle koko sen elinkaaren ajalta.	Yrityksen toiminnan ja tuotteiden ilmastovaikutuksia voi alkaa vähentää tavoitteellisesti ja kustannustehokkaasti, kun tiedetään mistä päästöt aiheutuvat.	Y-HIILARI Hiilijalanjälki - työkalu (SYKE)	X	X
Hiilikädenjälki	Hiilikädenjälki tarkoittaa sitä, että vaikka yritys toiminnallaan, toimitusketjullaan ja tuotteillaan aiheuttaa CO ₂ -päästöjä, voi sen toiminta aiheuttaa myös positiivisia ilmastovaikutuksia (päästöjen vähennyksiä) elinkaarensa aikana.	Yrityksen toimintaa ei tarkastella pelkästään negatiivisten vaikutusten kautta, vaan myös niiden ympäristösäästöjen kautta, joita se esim. tuotteillaan saa aikaan.	Tuotteiden positiivisten ilmastovaikutusten arviointi (VTT)	X	X
Ilmasto-SWOT	Kevennetty strategiatyökalu, jonka avulla	Ei raskaita lähtötietovaatimuksia tai	Evaluating the climate SWOT as a		

Energia- ja materiaalihokkuustyökalut

Työkalu	Kuvaus	Hyödyt	Lisä tietoa	Alkava työ	Vakiintunut työ
Energiatesti	Testillä voi tutkia miten paljon energiakuluja olisi mahdollista vähentää fiksumalla ja tehokkaalla energiankäytöllä.	Testi soveltuu sekä PK-yrityksille että kunnille ja on kevyt käyttää.	Energieleikkuri (Motiva)	X	
Materiaalihokkuustesti	Materiaalihokkuustesti on tarkoitettu materiaalihokkuus-potentiaalin alkukartoitukseen yrityksille, joissa materiaalihokkuuden potentiaalia ei ole vielä tunnistettu.		Materiaalihokkuustesti (Motiva)	X	
Energiakatselmus	Energiakatselmuksessa analysoidaan katselmuksen energian käyttö, energiansäästö-potentiaali ja ehdotetaan konkreettisia säästötoimenpiteitä. Energiakatselmus-toiminta jakaantuu energiatehokkuuslaissa säädettyyn suurten yritysten pakolliseen katselmuksen ja vapaaehtoiseen, muita	Motivan ohjeiden mukaisesti toteutettuihin ja raportoituihin yritysten tai kiinteistöjen energiakatselmuksiin on saatavissa tukea TEMiltä.	Energiakatselmus (Motiva)		X

6. Mitkä ovat olleet esteitä sille, ettei kunta ole aktivoinut yrityksiä energia- ja ilmastotyöhön? (voit valita useita vaihtoehtoja)

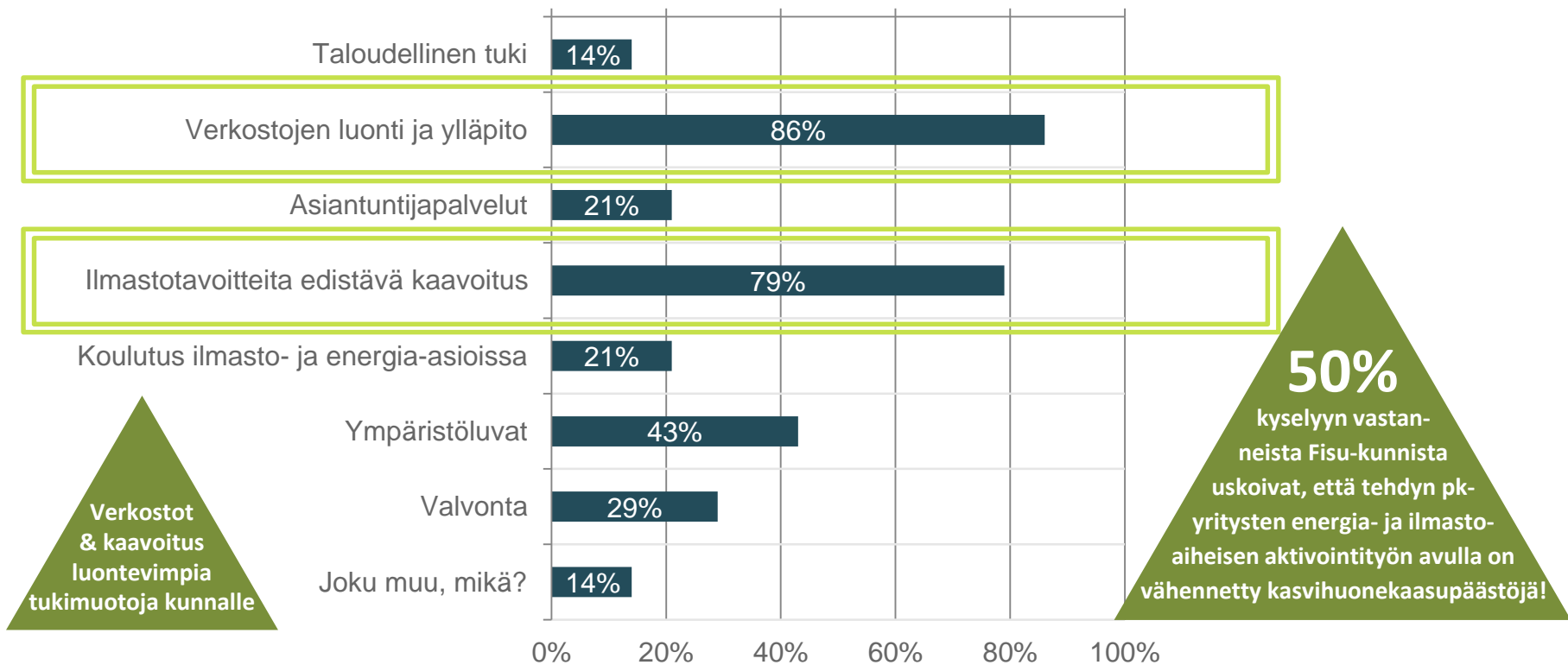
Vastaajien määrä: 14, valittujen vastausten lukumäärä: 24

!
Resurssipula
suurin haaste

8. Mikä on mielestäsi kunnan luontevin rooli yritysten energia- ja ilmastoyhteistyön tukemisessa? (voit valita useita vaihtoehtoja)

Vastaajien määrä: 14, valittujen vastausten lukumäärä: 43

Esimerkkejä kuntien yritys yhteistyöstä

Kumppanuusverkostot

- ▶ [Greenreality Lappeenranta](#)
- ▶ [lin Paikallista-merkki yrityksille](#)
- ▶ [Joensuun](#) & [Tampereen seudun](#) ilmastokumppanuusverkostot
- ▶ [Rauman Hinku-yritykset](#)
- ▶ [Satakunnan ilmastokumppanuus](#)
- ▶ [Turun ilmastojoukkue](#) & [teot](#)

- ▶ **Ilmastositoumukset, näkyvyys, tuki & tapaamiset**

Kanavat ja keinot

- ▶ Informaatio & tiedonjako
 - ▶ Oma nettisivu yrityksille
 - ▶ [Business Pori](#), aamukahvit
- ▶ Laskentaa ja tukea
 - ▶ [Laitilan energialaskenta](#)
 - ▶ [Greenreality-yhteistyö](#)
- ▶ Energiatehokkuussopimukset

Ympäristöministeriön rahoitusta saaneet hankkeet

Kuntien ja yritysten ilmastoyhteistyö: neuvontaa & sitouttamista

- ▶ Hämeenlinnan kaupungin IlmastoPARKKI – **valmennuksella** kohti kestäväää kasvua ja ympäristövastuullista yritystoimintaa.
- ▶ **Inkoon** kunnan Hiilineutraali Inkoo 2035. Vihreän siirtymän **neuvontapalvelu**
- ▶ **Joensuun** kaupungin **Ilmastokumppanuusverkosto** – kohti hiilineutraalia kaupunkiseutua.
- ▶ Keski-Suomen liiton YmpyräKS-**verkosto** Keski-Suomen ilmastotyön vauhdittajana.
- ▶ Kalajoen kaupungin Irtiotto öljystä - yritysten ja maatilojen energiatehokkuuden ja vähähiilisyyden edistäminen. **Asiantuntijatuki**
- ▶ **Lappeenrannan** kaupungin Etelä-Karjalan **ilmastokumppanit**. Verkostomallin laajennus kaupungista maakuntatasolle.
- ▶ **Päijät-Hämeen** liiton **Ilmastokumppanuus** – kunnat ja yritykset.
- ▶ **Turun** kaupungin IKLU – Ilmastokaupungin Hiilineutraalit Klusterit. **Verkostovauhditus**
- ▶ Valonian Kuntien yritys**neuvonta** ilmastotoimien tukena.
- ▶ **Vantaan** kaupungin Elinkeinoelämän ja kunnan välinen ilmastoyhteistyö (**Ilmastokumppanuus**).

Pohdittavaa iltapäivän hanke-ideointiin

- ▶ Kunnilla usein haasteena yritysten päästöt & osallistaminen
- ▶ Kunta kuitenkin mahdollistaa yhteistyön

- ▶ Reivin viesti: päästävä konkreettisen tekemisen tasolle!

- ▶ Haetaanko:
 - ▶ yleistä aktivointia ilmastoaiheiden pariin...
 - ▶ käytännön tukea ja työkaluja päästövähennyksiin...
 - ▶ vai käytännön yhteistyötä yhteishankkeen muodossa?

Kiitos!

Venla Riekkinen, SYKE

#Hinku | @hiilineutraali | @vegevenla

Hinku-kevätpäivä 27.4.2021